

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

I. BENDRIEJI DUOMENYS

Teritorijų planavimo dokumentas: Skuodo rajono savivaldybės alternatyvių energijos šaltinių – vėjo ir saulės jėgainių plėtros išdėstymo specialusis planas.

Planavimo organizatorius: Skuodo rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 13, Skuodas, tel. 8-440-73932, el. paštas: savivaldybe@skuodas.lt

Plano rengėjas: UAB „Idmava ir partneriai“, Laugalių g. 9, tel. 8-686-38222, el. paštas: projektai@idmava.lt.

Specialiojo plano tikslai ir uždaviniai:

1. Numatyti galimas teritorijas vėjo ir saulės jėgainių išdėstymui;
2. Numatyti galimą vėjo ir saulės jėgainių įtaką gamtinei ir gyvenamajai aplinkai, bei kompensacines priemones jai sumažinti;
3. Rezervuoti teritorijas komunikaciniams koridoriams nuo vėjo ir saulės jėgainių teritorijų iki galimų pasijungimo vietų;
4. Plėtoti inžinerinę ir susisiekiimo sistemą vėjo ir saulės jėgainių plėtrai užtikrinant visuomenės poreikius;
5. Numatyti priemones, užtikrinančias gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio tvarkymą, ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimą.

Specialiojo sklypo plano rengimo pagrindas:

- Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2012 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T9-261 „Dėl projekto „Skuodo rajono teritorijų detaliųjų ir specialiųjų planų parengimas“ rengimo ir finansavimo“;
- Skuodo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. gruodžio 20 d. įsakymas Nr. A1-812 „Dėl Skuodo rajono savivaldybės teritorijos alternatyvių energijos šaltinių – vėjo ir saulės jėgainių plėtros išdėstymo specialiojo plano rengimo“;
- Skuodo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. kovo 4 d. įsakymas Nr. A1-160 „Dėl Skuodo rajono savivaldybės teritorijos alternatyvių energijos šaltinių – vėjo ir saulės jėgainių – plėtros išdėstymo specialiojo plano rengimo darbų programos tvirtinimo“;
- Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimas Nr. T9-194 „Dėl Skuodo rajono teritorijos bendrojo plano sprendinių tekstinės dalies koregavimo“.

Specialusis planas parengtas vadovaujantis:

Institucijų išduotomis planavimo sąlygomis:

- Skuodo rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus 2013-02-11 Planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentams rengti, Nr. SR7-42;
- LR Aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento 2013-02-08 Planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo planavimo dokumentui rengti, Nr. (4)-LV4-415;
- Klaipėdos Visuomenės sveikatos centro, Kretingos skyriaus 2013-02-21 Planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo planavimo dokumentui rengti, Nr. KE2-10;
- AB LESTO 2013-02-28 Planavimo sąlygos, Nr. TS-43550-13-0067;

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

- KPD Klaipėdos teritorinis padalinio 2013-04-04 Planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentams rengti, Nr. (12.12-KL)2KL-230;
- VĮ „Klaipėdos regiono keliai“ 2013-02-11, Planavimo sąlygos, Nr. V2-147;
- Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Skuodo žemėtvarkos skyriaus 2013-02-05, Planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo planavimo dokumentams rengti, Nr. 15 PLS-(14.15.39)-3;
- TEO LT, AB 2013-02-06 Planavimo sąlygos regiono lygmens specialiojo planavimo dokumentams rengti, Nr. 03-2-05-218;
- UAB „Skuodo vandenys“ 2013-02-18, Techninės sąlygos Nr. 115;
- Salantų regioninio parko 2013-02-12 Planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo planavimo dokumentui rengti, Nr. I-9;
- Žemaitijos nacionalinio parko direkcijos 2013-02-13, Planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentams rengti, Nr. V2-2-(1.12K);
- ORLEN Lietuva 2013-02-21, Planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo planavimo dokumentui rengti, Nr. D2(10.4-4)-2589;
- Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie LR vidaus reikalų ministerijos 2013-02-21, Planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentui rengti, Nr. (21)-14-778.

Planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais:

Rengiant vėjo ir saulės jėgainių išdėstymo Skuodo rajono savivaldybėje specialųjį planą, išanalizuoti ir įvertinti šie bendrieji planai ir specialieji planai:

1. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852) (toliau - LR bendrasis planas);
2. Skuodo rajono teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2009 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T9-217 (toliau – bendrasis planas);
3. Skuodo rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema (Žin., 2009, Nr. 73-3001);

Planuojamai teritorijai galiojantys normatyviniai dokumentai:

4. LR Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimas Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ (Žin., 2003, Nr. 89-4029);
5. LR Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 789 „Dėl Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 73-3725);
6. LR Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimas Nr. 80-4149 „Dėl Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. 80-4149);
7. Skuodo rajono strateginis plėtros planas iki 2013 m., patvirtintas Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2008 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T9-215;
8. LR energetikos ministro ir aplinkos apsaugos ministro įsakymas „Dėl infrastruktūros plėtros (šilumos, energetikos, dujų ir naftos tiekimo tinklų) specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 11-487; 2013, Nr. 33-1611);
9. LR Teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 1995, Nr. 107 – 2391; 2004, Nr. 21 – 617; 2012, Nr. 132-6677);

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

10. LR Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimas Nr. 1079 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1996, Nr. 90 – 2099; 2007, Nr. 33-1190; 2012, Nr. 84-4397);
11. Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo (Žin., 2004, Nr.130 – 4650);
12. LR Atsinaujinačių išteklių energetikos įstatymas (Žin., 2011, Nr. 62-2936);
13. LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin. 1993, Nr. 63-1188; 2001, Nr. 108-3902; 2014, Nr. 2014-00032);
14. LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153 – 5571; 2013, Nr. 111 – 5489);
15. LR Vyriausybės nutarimas 1992-05-12 Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr.22-652; 1996, Nr. 2-43; 2012, Nr. 110-5578);
16. LR aplinkos ministro įsakymas „Dėl planuojamos ūkinės veiklos (vėjo jėgainių įrengimo) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R44-03 patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 142-7313);
17. LR Triukšmo valdymo įstatyme (Žin., 2004, Nr. 164-5971; Žin., 2013, Nr. 79-3988);
18. Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ (Žin., 2011, Nr. 75 – 3638);
19. Lietuvos higienos norma HN 30:2009 „Infragarsas ir žemo dažnio garsai: ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose“ (Žin., 2009, Nr. 38 – 1466);
20. Lietuvos higienos norma HN 104:2000 „Gyventojų sauga nuo elektros oro linijų sukuriamų elektrinių laukų“ (Žin., 2001, Nr. 4-109);
21. LR sveikatos apsaugos ministro įsakymas Nr. V-474 „Dėl LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ (Žin., 2011, Nr. 61-2923).
22. Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymas (Žin., 2000, Nr. 42-1192);
23. LR Vyriausybės 2000 m. sausio 12 d. nutarimas Nr. 31 „Dėl Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos valstybės sienos apsaugai skirtų žemės plotų ir jų ribų patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. 5-146);
24. LR Vyriausybės 2007 m. gegužės 30 d. nutarimas Nr. 548 „Dėl pasienio ruožo ribų ir valstybės sienos apsaugos zonos ribų bei Lietuvos Respublikos gyvenamųjų vietovių, priskirtų pasienio ruožui, sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 66-2559);
25. LR Vyriausybės 2008 m. sausio 16 d. nutarimas Nr. 39 „Dėl LR Vyriausybės 2002 m. balandžio 30 d. nutarimo Nr. 598 „Dėl pasienio teisinio režimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo. (Žin., 2002, Nr. 46-1755; 2003, Nr. 52-2327; 2008, 11-383);
26. LR aplinkos ministro įsakymas „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 23-892);

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

27. LR Energetikos ministro įsakymas „Dėl elektros tinklų apsaugos taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 39-1877);
28. LR Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2005, Nr. 84-3105)

II. ESAMA SITUACIJA

2.1. Planuojamos teritorijos aprašymas

Skuodo rajono savivaldybė yra Lietuvos šiaurės vakaruose, Latvijos pasienyje. Savivaldybės centras – Skuodo miestas. Savivaldybės plotas 911 km².

Savivaldybę sudaro 9 seniūnijos: Aleksandrijos, Ylakių, Barstyčių, Šačių, Notėnų, Mosėdžio, Skuodo, Lenkimų, Skuodo miesto.

Lietuvos Respublikos 2011 metų visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenimis Skuodo rajono savivaldybėje gyveno 20 591 gyventojas.

Skuodo rajono savivaldybės administracinės ribos, šiaurinė ir vakarinė dalis, ribojasi su Latvijos Respublika. Vadovaujantis LR Vyriausybės 2000 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. 31 „Dėl Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos valstybės sienos apsaugai skirtų žemės plotų ir jų ribų patvirtinimo“ [23], nustatyta, kad Lietuvos Respublikos ir Latvijos Respublikos valstybės sienos apsaugai skirta 155,86 ha Skuodo rajono savivaldybės teritorijos ploto.

Vadovaujantis LR Vyriausybės 2007 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 548 „Dėl pasienio ruožo ribų ir valstybės sienos apsaugos zonos ribų bei Lietuvos Respublikos gyvenamųjų vietovių, priskirtų pasienio ruožui, sąrašo patvirtinimo [24] pasienio ruožui priskirtos šios Skuodo rajono savivaldybės gyvenvietės:

Aleksandrijos seniūnija: Aleksandrija, Detlaukė, Dvaralis, Gėsalai, Kerviai, Kivyčiai, Klaišiai, Nuosamai, Truikinai, Veiteliai, Viršilai.

Ylakių seniūnija: Bučiai, Dilbikiai, Juodkaičiai, Kaltys, Liaudiškiai, Petraičiai, Rukiškė, Skypstys, Skliaustė, Strėliškiai, Vižančiai.

Lenkimų seniūnija: Juodeikiai, Kuksinė, Lenkimai, Margininkai, Sriaupiai, Veitai, Žirnikai.

Skuodo seniūnija: Didieji Rūšupiai, Didžioji Paluknė, Guntinas, Gurstiškė, Kanyzelis, Kulai I, Luknės, Mažieji Rūšupiai, Mažoji Paluknė, Narvydžiai, Pakalniškiai, Skuodo Priemiestis, Trūbakiai.

Pasienio teisinius režimus reglamentuoja LR „Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymas“ [22] ir LR Vyriausybės patvirtintos „Pasienio teisinio režimo taisyklės“ [25].

Rytų pusėje Skuodo rajono savivaldybė ribojasi su Mažeikių rajono savivaldybe, pietuose – su Plungės rajono savivaldybe, bei Kretingos rajono savivaldybe.

Didžioji dalis Skuodo rajono teritorijos yra Vakarų Kuršo aukštumoje, rytinė dalis – Pajūrio žemumoje, o pietrytinė – Rytų Žemaičių plynaukštės ir Vidurio Žemaičių aukštumos pakraščiuose. Reljefas vietomis banguotas ir gūbriuotas, kylantis Žemaičių aukštumos link. Skuodo rajono teritoriją vagoja gilūs plokščiadugniai upelių senslėniai.

Žemės ūkio naudmenos rajone sudaro 70,8 proc. bendro rajono ploto (64495,60 ha). Jų struktūroje dominuoja ariama žemė – 64,71 proc. (58951,44 ha), miškai ir vandenys sudaro penktadalį žemės naudmenų (atitinkamai 19,54 proc. (17795,90 ha) ir 2,36 proc. (2150,60 ha). Užstatyta teritorija – 2,13 proc. žemės naudmenų. Nenaudojama žemė sudaro vos 0,86 proc.

Skuodo rajono miškingumas yra mažiausias visoje Klaipėdos apskrityje – 19,8 proc. (Statistikos departamento duomenimis, vidutinis Lietuvos miškingumas 2008 m. buvo 32,8 proc.). Miškai daugiausia išsidėstę vakarinėje, šiaurinėje ir pietinėje rajono teritorijos dalyje ir užima žemesnes, lygesnes reljefo vietas.

Skuodo rajono savivaldybėje valstybinių kelių sistemą sudaro 3 krašto keliai (Nr. 218

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Kretinga – Skuodas; Nr. 170 Mažeikiai – Skuodas; Nr. 169 Skuodas – Plungė), taip pat 33 rajoniniai keliai (Nr. 3702 Kaukolikai–Nausėdai–Raudoniai; Nr. 3703 Ylakai–Vabalai–Prialgava; Nr. 3704 Lenkimai–Dauškiai–Mosėdis; Nr. 3705 Girdeniai–Vižančiai–Dilbikiai; Nr. 3706 Ylakai–Raudoniai–Barstyčiai; Nr. 3707 Puodkaliai–Dauškiai; Nr. 3708 Kaukolikai–Lyksūdė–Šatės; Nr. 3709 Mažieji Rūšupiai–Rukai–Žebrokai; Nr. 3710 Skuodas–Mosėdis–Šaukliai; Nr. 3711 Stripiniai–Gėsalai–Viršilai; Nr. 3712 Narvydžiai–Trūbakiai; Nr. 3713 Pašilė–Augzeliai–Margininkai; Nr. 3714 Dilbikiai–Skliaustė; Nr. 3715 Gėsalai–Klauseikiai; Nr. 3716 Šliktinė–Vindeikiai; Nr. 3717 Notėnai–Vindeikiai–Prialgava; Nr. 3718 Mažieji Rūšupiai–Narvydžiai; Nr. 3719 Stripiniai–Žemaitijos botanikos parkas; Nr. 3720 Šaukliai–Šatraminiai; Nr. 3721 Dilbikiai–Margininkai; Nr. 3722 Privažiuojamasis kelias prie Didžiųjų Rūšupių nuo kelio Mažeikiai–Skuodas; Nr. 3723 Privažiuojamasis kelias prie Vižančių nuo kelio Girdeniai–Vižančiai–Dilbikiai; Nr. 3724 Pašilė–Vaičiaičiai; Nr. 3725 Privažiuojamasis kelias prie Puokės nuo kelio Ylakai–Raudoniai–Barstyčiai; Nr. 3726 Privažiuojamasis kelias prie Pakalniškių nuo kelio Mažeikiai–Skuodas; Nr. 3727 Privažiuojamasis kelias prie Vindeikių nuo kelio Notėnai–Prialgava; Nr. 3728 Privažiuojamasis kelias prie Pagramantės nuo kelio Ylakai–Vabalai–Prialgava; Nr. 3729 Privažiuojamasis kelias prie Užluobės nuo kelio Mažeikiai–Skuodas; Nr. 3730 Privažiuojamasis kelias prie Aleksandrijos nuo kelio Mažeikiai–Skuodas; Nr. 3731 Privažiuojamasis kelias prie Lenkimų nuo kelio Kretinga–Skuodas; Nr. 3732 Mosėdis–Šliktinė; Nr. 3733 Privažiuojamasis kelias prie Ylakių nuo kelio Mažeikiai–Skuodas).

Vadovaujantis Skuodo rajono savivaldybės bendroju planu suformuojama urbanistinės plėtros ašis, kurioje skatinama miestų ir kaimų plėtra, gyvenamoji statyba, socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra. Urbanistinė plėtra numatyta šiose gyvenvietėse: Lenkimai, Mosėdis, Barstyčiai, Ylakai, Aleksandrija, Šatės, Notėnai. Bendroju planu numatytas Skuodo miesto administracinių ribų keitimas, numatant miesto plėtrą pietų ir pietryčių kryptimis.

2.2 Energetikos sistema

Skuodo rajono savivaldybės elektros tiekimo sistema sudaro 110 kV elektros perdavimo tinklas (Šventoji – Lenkimai - Skuodas, ir Mažeikiai – Židikai – Skuodas) ir 35 kV bei 10 kV skirstomasis tinklas. 35 kV elektros linijos Skuodas – Ylakai – Seda, Seda – Barstyčiai ir Skuodas – Mosėdis – Salantai. Transformatorines pastotes Skuode, Ylakuose, Barstyčiuose bei Mosėdyje užtikrina kokybišką elektros energijos tiekimą kaimiškuose minėtų seniūnijų teritorijose.

Elektros energijos skirstomasis 10 kV elektros tinklas yra fiziniai ir moraliai pasenęs. Įrenginiai transformatorinėse reikalauja atnaujinimo, didelė dalis 10 kV oro linijų gyvenvietėse turėtų būti pakeista kabelinėmis linijomis, turi būti gerinama elektros tinklus aptarnaujančių avarinių brigadų techninis aprūpinimas.

Skuodo rajone veikia 2 hidroelektrinės Puodkalių ir Kulų kaimuose, kurių galia siekia po 220 kW. Kitas elektros energijos šaltinis Skuodo rajone yra saulės bei vėjo elektrinės. Šiuo metu Skuodo rajono savivaldybės teritorijoje yra pastatyta 11 vėjo elektrinių dar apie 23 planuojama statyti (parengti detalieji planai). Pastatytų ir planuojamų statyti elektrinių galia nėra didelė, vėjo elektrinių maksimali galia siekia vos po 250 kW, saulės - 30 kW.

Skuodo rajono savivaldybės bendrojo plano sprendimais stambus vėjo elektrinių parkas numatomas ties Lenkimais, tačiau tik įvertinus esamo perdavimo tinklo galimybes, t.y. prisijungimo galimybes prie 110 kV elektros perdavimo linijos (Šventoji – Lenkimai – Skuodas).

2.3 Prognozuojamas elektros poreikis

Elektros poreikių prognozė vertinama pagal AB „Litgrid“ pateiktą informaciją apie 2012 metų Lietuvos elektros energetikos sistemos atliktą apžvalgą.

Elektros energijos suvartojimas 2012 m. Lietuvoje buvo 10,61 teravatvalandės (TWh). 32 proc. Lietuvoje suvartotos elektros energijos 2012 m. buvo pagaminta Lietuvoje veikiančiose šiluminėse elektrinėse, deginant importuojamas dujas ir mazutą. 63 proc. suvartotos elektros energijos buvo importuota.

Didžiausias energijos poreikis buvo pramonės sektoriuje (3,7 TWh), gyventojai ir paslaugų sektorius sunaudojo daugumą vienodą kiekį – atitinkamai 2,64 ir 2,97 TWh. Transporto ir žemės ūkio sektorių poreikiai buvo mažiausi ir siekė atitinkamai 0,11 ir 0,23 TWh.

Prie elektros tinklų 2012 metais buvo prijungta apie 86 MW suminės galios vėjo elektrinių parkų, virš 7MW suminės galios saulės šviesos elektrinių ir apie 11 MW galios biokurą naudojanči Šiaulių termofikacinė elektrinė.

Elektros energijos poreikio prognozė atliekama įvertinus bendrojo vidaus produkto (BVP) augimo prognozę. Prognozuojama, kad dėl didėjančio BVP, bazinio scenarijaus atveju Lietuvos elektros energijos poreikis 2022 m. išaugs iki 12,8 TWh (vidutiniškai 2 proc. metinis augimas), pesimistinio scenarijaus atveju – iki 12,3 TWh (apie 1,6 proc. metinis augimas), o optimistinio scenarijaus atveju – iki 13,9 TWh (apie 2,8 proc. metinis augimas). Maksimalios galios poreikis 2022 m. bazinio scenarijaus atveju gali siekti apie 2180 MW, pesimistinio – 2120 MW, o optimistinio – 2360 MW.

Pagal AB „Litgrid“ pateiktus duomenis, atsižvelgiant į Atsinaujančių išteklių energetikos įstatymo nuostatas, į šių dienų situaciją – gautas paraiškas prisijungimo sąlygoms gauti, derinamus techninius projektus, pasirašytus ketinimo protokolus iki 2022-12-31, numatoma, kad vėjo elektrinių įrengtoji galia sieks 500 MW, o saulės elektrinių 18 MW.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Atsinaujinančių išteklių įstatymo [12] uždaviniai elektros energetikos sektoriuje iki 2020 metų yra:

1) vėjo elektrinių, prijungtų prie elektros tinklų, įrengtąją suminę galią padidinti iki 500 MW. Pasiėkus 500 MW vėjo elektrinių įrengtąją galią, Vyriausybė parengia ir patvirtina tolesnės vėjo elektrinių, perdavimo ir skirstomųjų tinklų, pažangiųjų tinklų ir elektros energijos akumuliacinio infrastruktūros plėtros tvarkos aprašą, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos įsipareigojimus dėl aplinkos taršos mažinimo, energijos tiekimo saugumo ir patikimumo užtikrinimo bei vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos reikalavimus;

2) saulės šviesos energijos elektrinių, prijungtų prie elektros tinklų, įrengtąją suminę galią padidinti iki 10 MW, neįskaitant mažųjų elektrinių, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW, kurioms leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduoti pagal prašymus, pateiktus iki 2012 m. gruodžio 31 d. Pasiėkus 10 MW saulės šviesos energijos elektrinių įrengtąją galią, Vyriausybė parengia ir patvirtina tolesnės saulės šviesos energijos elektrinių plėtros tvarkos aprašą, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos įsipareigojimus dėl aplinkos taršos mažinimo, energijos tiekimo saugumo ir patikimumo užtikrinimo bei vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos reikalavimus.

2.4 Naujų elektros įrenginių prisijungimo prie esamų elektros tinklų galimybės

Pagal AB „Litgrid“ pateiktą perdavimo tinklo galimybių žemėlapi (1 pav), Skuodo rajone esančiame linijų tranzite, įvertinus esamo tinklo galimybes, jau prijungtus generuojančius šaltinius ir skirstomojo tinklo operatoriaus AB „Lesto“ atvirkštinę generaciją, papildomos generuojamos galios prijungti negalima.

Naujos elektrinės galės jungtis tik prie AB „Lesto“ valdomų tinklų, gavus iš bendrovės prisijungimo sąlygas.

- pav. Ištrauka iš Elektros energiją generuojančių šaltinių prijungimo prie 330 – 110 kV perdavimo tinklo galimybių žemėlapiu.

Duomenų šaltinis: <http://www.litgrid.eu/index.php?-405403521>

AIŠKINAMASIS RAŠTAS**III. KONCEPCIJA**

Koncepcijos rengimo stadijoje buvo nagrinėjamos dvi koncepcijos galimybės. Koncepcija Nr. 1 (Status Quo) ir Nr. 2 (Specialiuoju planu suplanuota saulės ir vėjo jėgainių plėtra).

Koncepcija Nr. 1 (Status Quo):

LR atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (Žin., 2011, Nr. 62-2936) (toliau – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas) 49 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių energijos gamybos įrenginių ir statinių projektai rengiami ir statybos darbai vykdomi laikantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, Statybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytos tvarkos ir reikalavimų.

LR teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 1995, 107-2391; 2004, Nr. 21-617) numato, kad detalieji planai yra nerengiami, statant pavienes ne didesnės kaip 250 kW galios vėjo jėgaines kaimo vietovėse ir miesteliuose, kai atstumas nuo jėgainės pastatymo vietos iki sklypo ribos yra ne mažesnis kaip 1,5 vėjo jėgainės maksimalaus aukščio. Naujas nuo 2014 m. sausio 1 d. įsigaliojęs teritorijų planavimo įstatymas numato, kad detalieji planai nerengiami Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatytais atvejais. Vadinasi nuo 2014 metų kaimo vietovėse statant pavienes ne didesnės kaip 350 kW įrengtosios galios vėjo elektrines ir (ar) saulės šviesos energijos elektrines, nereikalaujama keisti žemės naudojimo paskirties, rengti detaliųjų planų ir keisti bendrojo plano sprendinių, jei tai neprieštaruoja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams.

Pavienės vėjo jėgainės iki 350 kW, atlikus poveikio aplinkai vertinimo procedūras, galės būti statomos beveik visoje savivaldybės teritorijoje, neatsižvelgiant į rengiamo specialiojo plano sprendinius. Pavienėms vėjo jėgainėms, Skuodo rajono savivaldybės bendrajame plane nustatyti šie apribojimai: vėjo elektrinių statyba gali būti planuojama ne arčiau kaip 1,5 km nuo miesto teritorijos ribos; ne arčiau kaip 1,0 km nuo miestelių (seniūnijų) centro, ne arčiau kaip 0,5 km nuo gyvenamo namo (vienkiemio gyvenamo namo).

Tačiau vadovaujantis parengtais detaliesiais planais, matome, kad savivaldybės teritorijoje planuojama daugiau statyti ne pavienių elektrinių, bet jų grupių, sudarytas iš 2 ir daugiau vėjo elektrinių. Tokie vėjo elektrinių parkai numatyti Igarių, Daujotų, Girdenių, Nevočių, Prialgavos, Viliotės Užpelkio, Gricaičių, Erslos ir Didžiosios Paluknės kaimuose. Detalieji planai parengti iki 2009 metų, kol nebuvo įsigaliojęs LR Teritorijų planavimo įstatymo 2, 4, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 31, 37 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2009, Nr. 159-7205). Šiuo metu planuojant vėjo elektrinių grupės (2 ir daugiau elektrinių) turi būti parengtas specialusis planas.

Koncepcija Nr. 2 (Specialiuoju planu suplanuota saulės ir vėjo jėgainių plėtra):

Praktika rodo, kad bendruoju planu numatyta vėjo elektrinių vieta ties Lenkimais yra nenaudojama ir nepatraukli vėjo energijos plėtojams. Nuo 2009 metų kada buvo patvirtintas bendrasis planas, nėra nė vienos suplanuotos ar jau pastatytos elektrinės, infrastruktūros ir vėjo elektrinių plėtros teritorijoje.

Šiuo metu Skuodo rajono savivaldybės teritorijoje yra pastatyta 11 vėjo elektrinių dar apie 23 planuojama statyti (parengti detalieji planai).

Siekiant sudaryti palankias sąlygas vėjo ir saulės elektrinių plėtrai, išvengti detaliojo plano procedūrų, specialiuoju planu suplanuojamos saulės ir vėjo elektrinių plėtros teritorijos.

Teritorijos planuojamos atsižvelgiant į Bendrajame plane nustatytus apribojimus: vėjo

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

elektrinių statyba gali būti planuojama ne arčiau kaip 1,5 km nuo miesto teritorijos ribos; ne arčiau kaip 1,0 km nuo miestelių (seniūnijų) centro, ne arčiau kaip 0,5 km nuo gyvenamo namo (vienkiemio gyvenamo namo).

Vėjo jėgainės neplanuojamos arčiau, kaip 2 km atstumu iki Salantų regioninio parko ir Žemaitijos nacionalinio parko ribų.

Koncepcijos rengimo stadijoje buvo parengta Strateginių pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita (SPAV), kuri pateikta vertinimo subjektams:

- Skuodo rajono savivaldybės administracijai;
- Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentui;
- Klaipėdos visuomenės sveikatos centrui;
- Saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos;
- Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos, Klaipėdos teritoriniui padaliniui.

Su parengta SPAV ataskaita ir specialiojo plano koncepcija, visuomenė supažindinta LR teritorijų planavimo įstatyme [9] ir LR Vyriausybės 2007 m. kovo 14 d. nutarimo Nr. 247 „Dėl visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatų patvirtinimo“ [10] nustatyta tvarka. Viešinimo laikotarpiu negauta jokių pageidavimų ir pastabų iš visuomenės.

Srateginis pasekmių aplinkai vertinimas buvo atliekamas nagrinėjant antrąjį koncepcijos variantą, t.y. numatant konkrečias vietas saulės ir vėjo jėgainių statybai. Atsižvelgiant į institucijų pateiktas teigiamas vertinimo išvadas, rengiami tolesni planavimo sprendiniai.

Vadovaujantis LR energetikos ministro ir LR aplinkos ministro 2011 m. sausio 24 d. įsakymu Nr. 1-10/D1-61 „Dėl infrastruktūros plėtros (šilumos, elektros, dujų ir naftos tiekimo tinklų) specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ [8] 23 punktą „Tais atvejais, kai pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą Planų sprendiniams turi būti atliktos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros, jos atliekamos plano rengimo metu“.

Specialiuoju planu planuojama saulės ir vėjo jėgainių plėtros teritorijos. Pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą [28] tik vėjo elektrinių (kai jų įrengtoji galia viršija 30 kW) veikla yra įrašyta į Planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo rūšių sąrašą (2 priedas). Saulės elektrinėms nėra reikalinga atlikti planuojamos ūkinės veiklos atranką dėl poveikio aplinkai vertinimo.

IV. SPRENDINIAI

4.1. Bendrieji duomenys

Šis specialusis planas ne rezervuoja teritorijas saulės ir vėjo jėgainėms ar jas jungiančioms komunikacijoms. Šis specialusis planas tik numato galimybę nustatytose teritorijose toliau planuoti veiklą ir rengti teritorijų planavimo dokumentus ar techninius projektus pagal galiojančius teisės aktus kurių pagrindu būtų statomi saulės ir vėjo elektros energijos gamybos įrenginiai.

Skuodo rajono savivaldybės bendrajame plane numatyta užstatyti vėjo jėgainėmis vakarinę savivaldybės dalį, tačiau beveik per 6 metų laikotarpį nuo bendrojo plano parengimo, neatsirado nei vieno investuotojo norinčio statyti jėgaines šioje savivaldybės dalyje. Todėl rengiant šį specialųjį planą, vadovautasi principu, planuoti jėgaines ten kur numatomi potencialūs investuotojai, šiuo atveju prašymus pateikę asmenys. Sklypuose planuojama statyti didesnės nei 350 kW galios vėjo ir (ar) saulės šviesos elektrines, todėl reikalinga rengti specialiojo plano procedūras.

Specialusis planas rengiamas vadovaujantis Skuodo rajono savivaldybės bendrojo plano sprendinių 6.3.2.1. punktu, t.y. „Skuodo rajono teritorijos bendrojo plano detalizavimui parengti alternatyvios energijos šaltinių (vėjo ir saulės jėgainių plėtros) Skuodo rajono savivaldybei priklausančiose teritorijose specialųjį planą“. Bendrojo plano sprendiniai koreguoti Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T9-194 „Dėl Skuodo rajono teritorijos bendrojo plano sprendinių tekstinės dalies koregavimo“.

Specialiuoju planu planuojamos 4 naujos vėjo ir saulės šviesos elektrinių plėtros teritorijos (Brėžinyje žymimos didžiosiomis raidėmis A, B, C ir D). Teritorijos skirtos didesnės nei 350 kW įrengtosios galios vėjo ir (ar) saulės šviesos energijos elektrinių įrengimui. Elektrinės gali būti planuojamos tik zonos viduje, o jų darbą užtikrinantys inžineriniai įrenginiai (privažiavimo keliai, elektros linijos, transformatorinės) ir už jų ribų. Sklypai, kurie į zona patenka didesne nei 50 proc. dalimi, priskiriami atitinkamai zonai.

LR teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 1995, 107-2391; 2004, Nr. 21-617) numato, kad detalieji planai yra nerengiami, statant pavienes ne didesnės kaip 250 kW galios vėjo jėgaines kaimo vietovėse ir miesteliuose, kai atstumas nuo jėgainės pastatymo vietos iki sklypo ribos yra ne mažesnis kaip 1,5 vėjo jėgainės maksimalaus aukščio. Naujas nuo 2014 m. sausio 1 d. įsigaliojęs teritorijų planavimo įstatymas numato, kad detalieji planai nerengiami Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatytais atvejais. Vadinasi nuo 2014 metų kaimo vietovėse statant pavienes ne didesnės kaip 350 kW įrengtosios galios vėjo elektrines ir (ar) saulės šviesos energijos elektrines, nereikalaujama keisti žemės naudojimo paskirties, rengti detaliųjų planų ir keisti bendrojo plano sprendinių, jei tai neprieštarauja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams.

Pavienės vėjo jėgainės iki 350 kW, atlikus poveikio aplinkai vertinimo procedūras, galės būti statomos beveik visoje savivaldybės teritorijoje, neatsižvelgiant į rengiamo specialiojo plano sprendinius. Pavienėms vėjo jėgainėms, Skuodo rajono savivaldybės bendrajame plane nustatyti šie apribojimai: vėjo elektrinių statyba gali būti planuojama ne arčiau kaip 1,5 km nuo miesto teritorijos ribos; ne arčiau kaip 1,0 km nuo miestelių (seniūnijų) centro, ne arčiau kaip 0,5 km. nuo gyvenamo namo (vienkiemio gyvenamo namo).

Specialusis planas neįtakoja saulės ir vėjo jėgainių statybą kurių galia mažesnė nei 30 kW. Tokioms jėgainėms netaikomi žemės paskirties atitikties reikalavimai, poveikio aplinkai ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procedūros, nereikalingas leidimas statyti. Vėjo jėgainės įrengiamos LR „Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo“ [12] nustatytais reikalavimais.

Specialusis planas taip pat neįtakoja galingesnių nei 30 kW saulės jėgainių statomų ant pastatų stogų. Leidimai tokių jėgainių veiklai išduodami LR „Elektros energetikos įstatymo“ nustatyta tvarka.

Teritorija „A“

Teritorija padalinta į dvi zonas, kurias skiria Pakalniškių kaimo užstatyta teritorija. Bendras teritorijos „A“ plotas apie 8 km². Į teritoriją patenka Narvydžių, Didžiųjų Rušupių, Guntino, Pakalniškių ir Truikinų kaimai. Teritorija nuo Skuodo miesto administracinių ribų nutolusi didesniu nei 1,5 km atstumu.

Šiuo metu teritorijoje planuojama statyti 1 MW vėjo jėgainę. Planuojama ūkinė veikla bus vykdoma 3 ha ploto žemės sklype (kad. Nr. 7530/0006:227) Narvydžių kaime. Elektrinę numatoma jungti į Skuodo TP 110/35/10 kV. Artimiausia gyvenama sodyba už 250 metrų, todėl reikalingas gyvenamojo namo savininko sutikimas raštu.

Planuojama ūkinė veikla patenka į Planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo rūšių sąrašą (2 priedas).

Atranka atlikta 2009 metais, gauta atrankos išvada iš LR AM Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento, kad poveikio aplinkai vertinimas yra neprivalomas (2009-01-27, Nr. 9.14.5-LV4-342).

Planuojant didesnės galios vėjo jėgaines, t.y. žinant veiklos mastą, naudojamas technologijas bei medžiagas, vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo [28] 3 straipsnio 4 punktu turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, statinių techninių projektų rengimo metu.

Planuojant saulės ir vėjo jėgaines turi būti išlaikomi 0,5 km atstumai nuo gyvenamųjų namų, arba gautas gyvenamojo namo savininko sutikimas, dėl atstumo sumažinimo.

Į teritoriją „A“ valstybinės reikšmės keliai nepatenka. Arčiausiai teritorijos yra šie rajoniniai keliai: Nr. 3718, Nr. 3712 ir Nr. 3726. Į sklypus patenkama vietinės reikšmės keliais.

Planuojant vėjo jėgaines prie valstybinės reikšmės kelių, jėgainės vietą parinkti ne arčiau kaip vėjo jėgainės aukštis plus sparno aukštis plus 5,0 m nuo sankasos briaunos.

Į suplanuotą teritoriją patenka plotai kurie Skuodo rajono savivaldybės bendroju planu yra numatyti (rekomenduojami) miškui įveisti, tad prieš planuojant saulės ir (ar) vėjo elektrines įvertinti galimą miško atsiradimo galimybę greta teritorijos.

Vadovaujantis LR bendrojo plano sprendiniais pro planuojamą teritoriją yra numatyta tiesti magistralinio geležinkelio liniją, tad prieš planuojant saulės ir (ar) vėjo elektrines konkrečiame sklype, suderinti su AB „Lietuvos geležinkeliai“.

Suplanuota teritorija „A“ nepatenka į esamo naftotiekio projektinės dokumentacijos derinimo ribą (350 metrų nuo magistralinio naftotiekio trasos).

Teritorija „A“ patenka į pasienio ruožo teritoriją, bet nepatenka į pasienio juostos teritoriją. Mažiausias atstumas nuo teritorijos „A“ iki Valstybės sienos yra apie 1,0 km. Pasienio juostos teritoriją yra nustatoma LR Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymu [22]. Pasienio juostos plotis turi būti ne mažesnis kaip 5 metrai į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą.

Statant vėjo ir (ar) saulės jėgaines vadovautis LR Vyriausybės 2002 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 598 patvirtintomis „Pasienio teisinio režimo taisyklėmis“ [25].

Teritorija „B“

Teritorija rytinėje Skuodo rajono savivaldybės dalyje, Dilbikių ir Vižančių kaimo ribose. Užima beveik 4,3 km² plotą. Arčiausiai teritorijos esanti užstatyta gyvenvietė – Vižančių kaimas. Teritoriją iš vakarų, šiaurės bei rytų riboja rajoniniai keliai, o iš pietų želdynų plotai. Į teritoriją patenkama nuo rajoninių kelių Nr. 3705 ir Nr. 3721, prie konkrečių sklypų privažiuojama vietinės reikšmės keliais.

Šiuo metu šioje teritorijoje planuojamas tik saulės elektrinių parkas, pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą [28] planuojama ūkinė veikla nepapuola į ūkinės veiklos sąrašą kuriai turi būti atliekamos poveikio aplinkai vertinimo procedūros.

Ateityje planuojant teritorijoje „B“ statyti vėjo jėgaines, t.y. žinant veiklos mastą, naudojamas technologijas bei medžiagas, vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 4 punktu turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, statinių techninių projektų rengimo metu.

Planuojant vėjo jėgaines prie valstybinės reikšmės kelių jų vietas parinkti ne arčiau kaip vėjo jėgainės aukštis plus sparno aukštis plus 5,0 m nuo sankasos briaunos.

Planuojant vėjo jėgaines išlaikyti 0,5 km atstumą nuo gyvenamojo namo, arba gauti gyvenamojo namo savininko sutikimą, dėl atstumo sumažinimo.

Į suplanuotą teritoriją patenka plotai kurie Skuodo rajono savivaldybės bendruoju planu yra numatyti (rekomenduojami) miškui įveisti, tad prieš planuojant saulės ir vėjo elektrines įvertinti galimą miško atsiradimo galimybę greta teritorijos.

Teritorija „C“

Mažiausia suplanuota saulės ir vėjo jėgainių teritorija pietrytinėje Skuodo rajono savivaldybės dalyje, užima apie 1,7 km² plotą. Teritorija yra Vabalių ir Rumšaičių kaimo ribose. Į teritoriją patenkama nuo rajoninio kelio Nr. 4603 ir Nr. 3703.

Šiuo metu šioje teritorijoje planuojamas tik saulės elektrinių parkas, pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą [28] planuojama ūkinė veikla nepapuola į ūkinės veiklos sąrašą kuriai turi būti atliekamos poveikio aplinkai vertinimo procedūros.

Ateityje planuojant teritorijoje „C“ statyti vėjo jėgaines, t.y. žinant veiklos mastą, naudojamas technologijas bei medžiagas, vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 4 punktu turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, statinių techninių projektų rengimo metu.

Į teritoriją patenka Vabalo upė, todėl planuojant saules ir (ar) vėjo jėgaines išlaikyti reikalingus atstumus vadovaujantis „Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu“ (Žin., 2007, Nr. 23-892).

Planuojant vėjo jėgaines prie valstybinės reikšmės kelių jų vietas parinkti ne arčiau kaip vėjo jėgainės aukštis plus sparno aukštis plus 5,0 m nuo sankasos briaunos.

Teritorijoje „C“ planuojant vėjo jėgaines išlaikyti 0,5 km atstumą nuo gyvenamųjų namų, arba gauti gyvenamojo namo savininko sutikimą, dėl atstumo sumažinimo.

Teritorija „D“

Teritorija vakarinėje Skuodo rajono savivaldybės dalyje. Teritorija planuojama greta Skuodo rajono savivaldybės bendruoju planu suplanuotos vėjo jėgainių teritorijos. Teritorija yra beveik 4,5 km² ploto, Luknių, Didžiosios Palūknės ir Mažosios Palūknės kaimų ribose. Arčiausiai teritorijos esanti užstatyta teritorija yra Luknių kaimas. Greta teritorijos yra krašto kelias Nr. 218.

Šiuo metu teritorijoje planuojama statyti 3 po 250 kW galios vėjo jėgaines. Planuojama ūkinė veikla bus vykdoma žemės sklype (kad. Nr. 7524/0006:141, plotas 6,6 ha) Didžiosios Palūknės kaime. Esamas vietinių kelių tinklas ir vietos padėtis 10 kV elektros oro linijos atžvilgiu atitinka planuojamos ūkinės veiklos poreikius. Mažiausias atstumas nuo planuojamos vėjo jėgainės iki artimiausios sodybos gyvenamųjų pastatų yra daugiau kaip 250 m, todėl reikalingas gyvenamojo namo savininko sutikimas raštu.

Planuojama ūkinė veikla patenka į Planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo rūšių sąrašą (2 priedas).

Atranka atlikta 2013 metais, gauta atrankos išvada iš LR AM Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento, kad poveikio aplinkai vertinimas yra neprivalomas (2013-08-20, Nr. (4)-LV4-2423).

Planuojant didesnės galios vėjo jėgaines, t.y. žinant veiklos mastą, naudojamas technologijas bei medžiagas, vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo

įstatymo 3 straipsnio 4 punktu turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, statinių techninių projektų rengimo metu.

Planuojant vėjo jėgaines prie valstybinės reikšmės kelių, jėgainės vietą parinkti ne arčiau kaip vėjo jėgainės aukštis plius sparno aukštis plius 5,0 m nuo sankasos briaunos.

Teritorija yra greta geležinkelio, todėl planuojant saules ir (ar) vėjo jėgaines išlaikyti nustatytus atstumus, vadovaujantis „Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis“ [15].

Geležinkeliui nustatomos šios apsaugos zonos:

- miestuose po 20 metrų abipus kraštinių kelių ašių, bet zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki kelio statinio;

- kaimo vietovėse – po 45 metrus abipus kraštinių kelių ašių, bet zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki kelio statinio;

- nesaugomose pervažose kaimo vietovėse – po 70 metrų abipus kraštinių kelių ašių; palengva ši zona siaurinama iki 45 metrų (400 metrų nuotoliu abipus pervažos);

Geležinkelio kelių ir įrenginių apsaugos zonos vėjo ir (ar) saulės jėgainės neplanuojamos, elektros kabeliai sujungiantys saulės ir (ar) vėjo jėgaines šiose apsaugos zonose, taip pat neplanuojami. Projektuojamų jėgainių aukštis turi būti mažesnis už atstumą nuo kraštinio bėgio iki statinio.

Teritorija „D“ patenka į pasienio ruožo teritoriją, bet nepatenka į pasienio juostos teritoriją. Mažiausias atstumas nuo teritorijos „D“ iki Valstybės sienos yra apie 1,4 km. Pasienio juostos teritoriją yra nustatoma LR Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymu [22]. Pasienio juostos plotis turi būti ne mažesnis kaip 5 metrai į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą.

Statant vėjo ir (ar) saules jėgaines vadovautis LR Vyriausybės 2002 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 598 patvirtintomis „Pasienio teisinio režimo taisyklėmis“ [25].

4.2. Inžineriniai įrenginiai palaikantys saulės ir (ar) vėjo jėgainių funkcionavimą.***4.2.1 Elektros energija***

Numatoma, kad saulės ir (ar) vėjo jėgainių gaminama elektros energija bus perduodama į skirstomuosius elektros tinklus, gavus prisijungimo sąlygas iš AB „Lesto“. Parkų pajėgumus sąlygos planuojamų transformatorinių pastočių galingumai bei elektros energijos skirstomojo tinklo operatoriaus sąlygos.

Reikiamas kiekis transformatorinių bus parenkamas rengiant techninius projektus.

Požeminių elektros kabelių tiesimo vietos bus sprendžiamos techniniais projektais.

Elektros kabelis gali būti tiesiamas per nuosavus sklypus, tik gavus žemės sklypų savininkų sutikimą raštu.

Į suplanuotas teritorijas patenkantiems elektros tinklams ir įrenginiams vadovaujantis „Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis“ [15], taip pat „Elektros tinklų apsaugos taisyklėmis“ [27] nustatomos šios apsaugos zonos:

6 ir 10 kV – po 10 metrų;

35 kV – po 15 metrų;

110 kV – po 20 metrų;

4.2.2 Automobilių keliai

Vadovaujantis „Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis“ [15] kelių apsaugos zonų pločiai priklausomai nuo kelio reikšmės yra:

Krašto kelių – po 50 metrų;

Rajoninių kelių – po 20 metrų;

Vietinės reikšmės kelių – po 10 metrų.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Planuojant vėjo jėgaines prie valstybinės reikšmės kelių jų vietas parinkti ne arčiau kaip vėjo jėgainės aukštis plus sparno aukštis plus 5,0 m nuo sankasos briaunos.

Inžinerinius tinklus planuoti už kelių juostų ribų.

Privažiavimus planuoti iš esamų nuovažų arba vietinių kelių.

Planuojant naujas nuovažas, papildomai derinti VI „Klaipėdos regiono keliai“.

4.3. Inžineriniai įrenginiai kurių funkcionavimą gali sutrikdyti saulės ir (ar) vėjo jėgainių montavimas, apsaugos priemonės tam išvengti:**4.2.4 Ryšių linijos**

Planuojamose saulės ir vėjo jėgainių parkų teritorijose galimai yra telefoninio ryšio kabelio linijų. Rengiant techninius projektus, parenkant konkrečias vietas vėjo jėgainėms reikia išsaugoti esamus telekomunikacijų tinklus, nesant tokioms galimybėms tokių tinklų elementus perkelti prieš tai gaunant atitinkamas planavimo sąlygas.

4.2.5 Melioracijos sistemos

Rengiant techninius projektus, parenkant vietas vėjo ir saulės jėgainėms turi būti atsižvelgiama į esamą melioracijos įrenginių tinklą. Numatoma, kad melioracijos įrenginių tinklas bus išsaugotas, o jei tai neįmanoma tai atskiri įrenginiai bus iškeliami ir užtikrinamas jų funkcionavimas.

4.2.6 Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių bei jų įrenginių apsaugos zonos

Šiaurinėje bei vakarinėje Skuodo rajono savivaldybės dalyje, greta Latvijos Respublikos sienos yra nutiestas magistralinis naftotiekis, taip pat greta šio naftotiekio Skuodo r. sav. bendruoju planu numatytas Magistralinis – Dujotiekis (Mažeikiai – Skuodas) į Skuodo miesto DSS.

Vadovaujantis LR Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ [12] VII skyriaus 25 punktu, magistralinių dujotiekių ir naftotiekių apsaugos zonos – žemės juosta, kurios plotis po 25 metrus abipus vamzdyno ašies. Naftotiekio ir naftos produktų vamzdynų avarijos atveju - 100 metrų pločio žemės juosta aplink vamzdyną.

V. PLANO SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITA

5.1 Bendrieji duomenys

Plano sprendinių poveikio vertinimo ataskaita yra parengta vadovaujantis Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu LR Vyriausybės 2004 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 920 ir Planuojamos ūkinės veiklos (vėjo jėgainių įrengimo) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijomis R 44-03 patvirtintomis LR aplinkos ministerijos 2010 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. D1-955.

Plano sprendinių poveikio vertinimo ataskaitoje pateikiama informacija apie numatyta veiklą, įvertinta sprendinių atitiktis numatomiems planavimo tikslams įgyvendinti, nustatomas dokumento ryšys su galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais ir (ar) patvirtintais ilgalaikiais ir vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais, įvertinta *status quo* situacija, numatomas sprendinių teigiamas ar neigiamas, trumpalaikis ar ilgalaikis poveikis šiais aspektais:

- Poveikis teritorijos vystymosi darnai ir(ar) planuojamai veiklos sričiai;
- Poveikis ekonominei aplinkai;
- Poveikis socialinei aplinkai įskaitant triukšmą ir vizualinį psichologinį poveikį;
- Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui.

Įvertinant numatytos veiklos galimą neigiamą poveikį, numatytos neigiamą sprendinių poveikį pašalinančios ar mažinančios priemonės.

Parengtas teritorijų planavimo dokumentas – Skuodo rajono savivaldybės teritorijos alternatyvių energijos šaltinių – vėjo ir saulės jėgainių plėtros išdėstymo specialusis planas.

Specialiojo plano sprendinių poveikio vertinimas atliekamas vadovaujantis parengta SPAV ataskaita.

5.2 Plano ryšys su galiojančiais planavimo dokumentais

Specialiojo plano rengimo ir sprendinių poveikio vertinimo metu buvo atlikta kitų, su planu susijusių planavimo dokumentų analizė. Planuojamai teritorijai galiojantys teritorijų planavimo dokumentai:

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas nagrinėja bendras šalies elektros energijos tiekimo tendencijas. Numatomos alternatyvos elektros energijos gamybai, uždarius Ignalinos atominę elektrinę. Naujų energijos rūšių panaudojimo srityje numatoma panaudoti vietines, atsinaujinančias ir atliekines medžiagas elektros energijos gamybai. Prognozuojama, kad laikotarpiu nuo 2000 metų iki 2020 metų elektros energijos poreikis augs ir pasieks 14,8 TWh į metus.

Skuodo rajono savivaldybės bendrasis planas numato elektrinių plėtrą ties Lenkimais. Šioje vietoje numatyta didesnės galios nei 250 kW elektrinių statyba. Elektrinių parką bus galima statyti tik išsprendus (Lietuvos energetinės sistemos perdavimo tinklo režimų mastu) 110 kV perdavimo linijos Šventoji – Lenkimai - Skuodas vėjo elektrinių galingumų priėmimo klausimus. Mažo galingumo vėjo elektrinės iki 250 kW gali būti statomos tik projektavimo pradžioje atlikus galimybių studiją, kurioje skirstomojo elektros tinklo operatorius turėtų pareikšti statytojui techninę galimybę generuojamam galingumui prijungti prie 35 -10 kV

elektros tinklo, gyvenviečių atstovai suderintų sąlygas ir vietą elektrinių statybai.

Atsinaujinančių išteklių panaudojimas elektrai bei šilumai gaminti, vieni iš strateginių tikslų numatyti LR Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 patvirtintoje „Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje“ [6]. Lietuvos energetikos sektoriaus vizija yra grindžiama trimis pagrindiniais principais, kurių kiekvienas skirtingais Strategijos įgyvendinimo laikotarpiais (iki 2020 metų, 2020 – 2030 metais ir 2030 – 2050 metais) įgaus aukščiausią prioritetą.

Iki 2020 metų valstybės prioritetą – energetinė nepriklausomybė, užtikrinsianti galimybę laisvai pasirinkti energijos išteklių rūšį ir jų tiekimo šaltinius (įskaitant vietinę gamybą), labiausiai atitinkančius valstybės energetinio saugumo poreikius ir Lietuvos vartotojų interesus įsigyti energijos išteklius palankiausia kaina. Energijos išteklių struktūros pakeitimas nuosekliai mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro ir sukuriant alternatyvas vieninteliam energetinių išteklių tiekėjui užtikrins šalies energetinį saugumą ir darnią energetikos sektoriaus plėtrą.

2020–2030 metų laikotarpio strateginis prioritetą – konkurencingas ir darnus energetikos sektorius. Siekdama šio tikslo Lietuva toliau didins aplinką tausojančių energijos išteklių dalį bendrojoje kuro struktūroje ir tobulins energetikos sektoriaus infrastruktūrą, būtiną atsinaujinančių energijos išteklių potencialui panaudoti. Lietuva iki 2030 metų turės konkurencingą ir aplinką tausojantį energetikos sektorių, kuriame beveik visa energija bus pagaminama iš atsinaujinančių energijos išteklių ir branduolinės energijos.

2030–2050 metų laikotarpio strateginis prioritetą – tolesnė darni energetikos sektoriaus plėtra. Tam tikslui Lietuvoje bus selektyviai pritaikytos naujos technologijos, ypatingą dėmesį skiriant toms technologijoms, kurios prisidės prie aplinką tausojančios energijos gamybos ir aplinką tausojančio vartojimo plėtros. 2050 metais Lietuva bus nepriklausoma nuo iškastinio kuro importo – visa vartojama energija bus pagaminama iš branduolinės energijos ir atsinaujinančių energijos išteklių.

5.3 Sprendinių poveikio vertinimas

5.3.1 Sprendinių poveikis teritorijos vystymo darnai

Lietuvos darnaus vystymosi siekis pagrįstas ekonominio ir socialinio vystymosi bei išteklių naudojimo efektyvumo rodiklių didinimo siekiant iki 2020 metų pasiekti 2003 metų Europos Sąjungos valstybių narių vidurkį, taip pat neviršyti ES leistinių normatyvų, laikytis tarptautinių konvencijų, ribojančių aplinkos teršimą ir indelį į globalinę klimato kaitą reikalavimų.

Efektyvus gamtos išteklių naudojimas ir pasaulinės klimato kaitos sušvelninimas, tai vieni iš prioritetų numatyti Lietuvos darnaus vystymosi strategijoje.

Atnaujintos ES darnaus vystymosi strategijos prioritetai yra: klimato kaita ir švari energijos gamyba (t.y. tokia energijos gamyba, kai į aplinką išmetama nedaug teršalų, įskaitant ir šiltnamio efektą sukeliančias dujas), darnus transportas, darnus vartojimas ir gamyba, gamtos išteklių apsauga ir valdymas, visuomenės sveikata, socialinė įtrauktis.

5.3.2 Sprendinių poveikis ekonominiai aplinkai

Pagal minimalių poreikių scenarijų prognozuojama, kad bendrieji elektros energijos poreikiai 2050 metais Lietuvoje gali būti apie 17,4 TWh, t. y. išaugtų apie 1,7 karto. Pagal tokį scenarijų vidutinis metinis elektros energijos poreikio prieaugis 2005-2050 metais būtų apie 1,2 proc.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Skatinama elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos šaltinių didintų ir Lietuvos ekonomikos potencialą, nes energiją parduotų ir pirktų šalies viduje. Nors atsinaujinanti energija yra brangesnė už iškastinį kurą, tačiau skirtumas mažėja atsižvelgiant į išlaidas susijusias su klimato kaita.

Specialiojo plano įgyvendinimas turės ilgalaikį teigiamą poveikį tiek vietovės lygmenyje tiek visai šalies ekonominiai aplinkai. Specialiojo plano įgyvendinimas pritrauks investicijų, bus sukurtos papildomos darbo vietos. Teritorijos panaudojimo ne tik žemės ūkiui, bet ir vėjo energetikai didins žemės naudmenų vertę. Žemių savininkai turės galimybę gauti pajamų ne tik iš žemės ūkio, bet ir iš elektros energijos gamybos arba žemės nuomos šiai ūkiniai veiklai. Plano įgyvendinimas leis pasinaudoti ES struktūrinių fondų lėšomis.

Didinant elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių, Lietuvai bus lengviau įgyvendinti savo aplinkosauginius įsipareigojimus, didins šalies energetinę nepriklausomybę.

5.3.3 Sprendinių poveikis socialiniai aplinkai įskaitant triukšmą ir vizualinį, psichologinį poveikį.

Įgyvendinus specialiojo plano sprendinius, pagerėtų vietinių gyventojų socialinė aplinka. Naujų darbo vietų kūrimas, energijos gamyba ar žemės sklypų nuoma suteiktų galimybę gauti papildomų lėšų, pagerinti žmonių buitį. Tačiau kaip ir bet koks kitas gamtinėje aplinkoje atsiradęs įrenginys, gali kelti vietinių gyventojų pasipiktinimą ir pasipriešinimą, dažniausiai tai nutinka dėl informacijos stokos ir siauros pasaulėžiūros.

Saulės jėgainės yra nauja atsinaujinančių išteklių panaudojimo sritis Lietuvoje. Todėl jų atsiradimas kaimo vietovėje gali įtakoti tam tikrą besiribojančių sklypų savininkų bei vietos gyventojų nepasitenkinimą. Šio nepasitenkinimo priežastis yra psichoemocinis (įtampa, nepasitenkinimas, baimė ir pan.) poveikis, kurį sukelia informacijos apie fotoelektrines Lietuvoje trūkumas, bei dėl to kylanti gyventojų baimė, kad saulės jėgainė gali turėti neigiamą poveikį gyvenimo kokybei, gyventojų sveikatai bei nekilnojamojo turto vertei. Psichoemocinio poveikio vertinimui nėra sukurtų ir patvirtintų metodikų.

Visuomenė, vertindama saulės jėgainės statybą, turėtų imti pavyzdį iš Vakarų Europos šalių, kur foto moduliai ir mini foto elektrinės plačiai naudojami ne tik ant viešbučių ar privačių įmonių stogų, bet ir nuosavų namų valdose.

Vakarų Europos gyventojai į foto modulių įrengimą reaguoja teigiamai bei palaiko ir priima tokias idėjas, įvertindami ES skatinamą alternatyvios energijos panaudojimą buityje bei pramonėje. Naudodamiesi saulės jėgainių gaminama energija, gyventojai išvengia visiškos priklausomybės nuo bendros miesto vartojamos elektros energijos, maža to – toks energijos gavybos būdas ne tik ekologiškas, bet ir ekonomiškai naudingas.

Vėjo jėgainės tai žymiai didesni objektai, kurie be psichologinio poveikio, taip pat sukelia ir triukšmo, šešėliavimo, elektromagnetinės spinduliuotės problemas. Visi šie aspektai nagrinėjami atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą.

Čia trumpai apibūdiname kiekviena poveikį ir jų visumą.

Vėjo jėgainių sukeliamas triukšmas

Garso intensyvumą lemia energija, kurią garso šaltinis konvertuoja iš mechaninės energijos į garsą. Iš vėjo jėgainių sklindantis triukšmas skirstomas į dvi grupes: pirmoji grupė tai

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

mechaninis triukšmas sklindantis iš greičių dėžės ir generatoriaus. Antroji triukšmo šaltinių grupė – aerodinaminis triukšmas. Tai triukšmas kurį sukuria oro srovė praeinanti pro besisukančias vėjo jėgaines mentes ir jai atsitrenkus į bokštą. Aerodinaminis triukšmas įvardijamas kaip infragarsas ir žemo dažnio garsas.

Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomenės paskirties pastatuose“ ir HN 30:2009 „Infragarsas ir žemo dažnio garsai: ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomenės paskirties pastatuose“ nustato leidžiamus triukšmo ribinius dydžius. Pagal esamą informaciją infragarsas sklindantis nuo vėjo elektrinių neviršija nurodytų HN 30:2009 ribinių dydžių.

Planuojamos ūkinės veiklos užsakovai, rengdami techninius projektus, privalo užtikrinti, kad nebus viršijami nustatyti triukšmo ir infragarso ribiniai dydžiai.

Triukšmo šaltinių valdytojai privalo laikytis nustatytų triukšmo ribinių dydžių ir užtikrinti, kad naudojamų įrenginių triukšmo lygis neviršytų vietovei, kurioje naudojami triukšmo šaltiniai, nustatytų triukšmo ribinių dydžių.

Vėjo jėgainių sukeliamas šešėliavimas

Šešėlių mirgėjimas (šešėliavimas), kurį sukelia vėjo jėgainės yra apibrėžiamas kaip kintantis šviesos intensyvumas, kuris atsiranda dėl sparnuotės sukimosi ir krinta ant žemės bei stacionarių objektų tokių kaip pastatai. Šešėlio mirgėjimo negali būti kai Saulę užstoja debesys/rūkas arba kai jėgainės sparnuotė nesisuka. Šešėliavimu taip pat negali laikyti žiūrėjimą į Saulę per besisukančią jėgainės sparnuotę.

Techninio projekto rengimo metu atliekant PŪV poveikio aplinkai vertinimo ir visuomenės sveikatai vertinimo procedūras, yra nustatomas vėjo jėgainių šešėliavimo galimybė ir poveikis. Šešėliavimui nustatyti, gali būti naudojama WindPro programinė įranga. Atlikus tyrimus šia įranga galima nustatyti kurios sodybos ir kiek valandų per metus bus šešėliuojamos. Šiuolaikinės vėjo jėgainės esant reikalui, gali būti aprūpintos įranga, kad esant šešėliavimo normų viršijimo tikimybei t.y. jei gali būti viršijama metinė šešėliavimo norma jėgainės, kol šešėlis praeina pro gyvenamas teritorijas, yra stabdomos.

Vėjo jėgainių sukeliamas elektromagnetinis spinduliavimas

Pilna galia veikiantis 225kW galios generatorius sukuria vadinamojo pramoninio dažnio (>0-3 102 Hz) elektromagnetinį lauką. Vėjo jėgainių generatorius yra gondoloje, pakankamai aukštai virš žemės, todėl galime teigti, kad EML stipris kuris kinta pagal kubinę atstumo priklausomybę, visiškai neturės poveikio aplinkai.

Lietuvos higienos norma HN 104:2000 „Gyventojų sauga nuo elektros oro linijų sukuriamų elektrinių laukų“ [19] taikoma asmenų, gyvenančių ar laikinai esančių elektrinių laukų, sukeltų pramoninio dažnio 330 kV ir aukštesnės įtampos elektros oro linijų, poveikio zonoje. Kadangi Skuodo rajono savivaldybėje tokio dažnio elektros linijų nėra, tad galime manyti, kad susidaręs elektrinio lauko stipris bus žymiai mažesnis negu normoje numatytosios reikšmės.

5.3.4 Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Saulės ir vėjo jėgainės, tai alternatyvus energijos šaltinis. Alternatyvių energijos šaltinių plėtra, tikimasi kovoti su klimato kaita, visuotinio atšilimo problema. Efektyvus gamtos išteklių naudojimas ir pasaulinės klimato kaitos sušvelninimas, tai vieni iš prioritetų numatyti Lietuvos

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

darnaus vystymosi strategijoje.

Saulės ir vėjo jėgainių plėtra turi teigiamą įtaką gamtinei aplinkai, tai švari energija nesiejama su neigiamą poveikį aplinkai galinčia daryti veikla.

Saulės ir vėjo jėgainių poveikis konkreitiems aplinkos komponentams, nustatomas tolimesniuose teritorijų planavimo etapuose.

Jėgainių statybų vietos buvo parenkamos atsižvelgiant į LR Bendrajame plane pateiktus sprendinius: urbanistinio karkaso, gamtinio karkaso, erdvinės koncepcijos ir kt. parenkant vietas laikytasi principo kuo mažiau išskleisti, o daugiau koncentruoti arčiau teritorijų planavimo dokumentuose suplanuotų urbanistinių ašių, urbanistinių centrų koncentracijos arealų, intensyviai agrariškai vystomų vietovių su mažu apgyvendinimo laipsniu.

5.3.5 Poveikis kultūros paveldui

Atlikus strateginių pasekmių aplinkai vertinimą, nustatyta, kad į suplanuotą teritoriją A patenka nekilnojamojo kultūros paveldo vertybė - Daubarių senosios kapinės (unikalus Nr. 6397). Kultūros paveldo objektui suteiktas viešosios pagarbos nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga. Visos kapinės tvarkomos pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas kapinių tvarkymo taisykles. Neveikiančių kapinių teritorijoms nustatoma pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis.

Paveldo objektų apsaugos ir tvarkymo ypatumus nustato šis Saugomų teritorijų įstatymas, Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas, paveldo objektų nuostatai, nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos reglamentai, kiti Saugomų teritorijų 5 straipsnyje nurodyti veiklą saugomose teritorijose reglamentuojantys dokumentai.

Paveldo objektų teritorijose draudžiama:

- 1) naikinti ir žaloti paveldo objektus ar jų vertės požymius;
- 2) kasti, arti žemę, perkelti į kitą vietą riedulius, išskyrus atvejus, jei šie darbai susiję su paveldo objektų eksponavimu, naudojimu ar tvarkymu;
- 3) statyti statinius, nesusijusius su paveldo objektų eksponavimu ar tvarkymu.

Kultūros paveldo vertybėms kurioms nenustatytos individualios apsaugos zonos, taikomos laikinosios. Apsauga nuo fizinio poveikio 50 metrų, vizualinės apsaugos – 500 metrų.

Statant jėgaines yra tikimybė aptikti dar nefiksuotų archeologinių vertybių. Statant jėgaines reikia vadovautis STR 1.07.02:2005 „Žemės darbai“ „...Jei atliekant žemės darbus aptinkamas archeologinis paveldas ar kultūros paveldo objektų vertingųjų savybių, statinio statybos rangovas ar Statantis ūkio būdu statytojas (užsakovas) apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniiui, o šis informuoja Kultūros paveldo departamentą. Šiuo atveju žemės darbai gali būti tęsiami LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo [14] nustatyta tvarka.

5.3.6 Informacija apie priemones, numatytas neigiamo poveikio aplinkai prevencijai vykdyti, poveikiui sumažinti ir kompensuoti

Didžiausias poveikį turės vėjo jėgainių įrengimas. Visuomenės sveikatos saugai užtikrinti, numatomos šios priemonės:

- rengiant techninius projektus nustatyti vėjo jėgainių sanitarines apsaugos zonas. Vadovaujantis 1992 m. gegužės 12 d. LR Vyriausybės nutarimo Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ [15] 62¹ punktu 30 kW ir didesnės įrengtosios galios

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

---

vėjo elektrinių sanitarinės apsaugos zonos dydis nustatomas pagal triukšmo sklaidos ir kitos aplinkos taršos skaičiavimus atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą.

- galimą šešėlių mirgėjimo poveikį sodyboms minimizuoti, sustabdant vėjo jėgaines intensyviausios saulės valandomis, naudoti želdinius kurie užstotų vėjo jėgaines tuo laikotarpiu, kai šešėlis krenta į sodybą.

- Projektuotojams naudoti maksimalias reikšmes ir taip apsisaugoti nuo galimų statybinių konstrukcijų deformacijų, galinčių iššaukti avarijas ir griūtis.

Poveikis gamtinei aplinkai mažinamas šiomis priemonėmis:

- Nenaudoti sunkiosios statybų technikos pavasarinio polaidžio ir lietingaisiais laikotarpiais;

- Prieš pradėdant statybos darbus dirvožemį nuo statybos aikštelės nukasti ir sandėliuoti, baigus statybos darbus derlingasis dirvožemis turi būti paskleidžiamas.

- Vėjo jėgainių kontrastingumui su aplinka sumažinti turi būti naudojamos tinkamos medžiagiškumas, spalvų parinkimas.

5.4 Specialiojo plano sprendinių poveikio vertinimo lentelė

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius Skuodo rajono savivaldybės administracija, Vilniaus g. 13, Skuodas. Tel./fax. 8 440 7399.		
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas UAB „Idmava ir partneriai“, Laugalių 9, Gargždai. Tel. 8 46 473262		
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas Skuodo rajono savivaldybės alternatyvių energijos šaltinių – vėjo ir saulės jėgainių plėtros išdėstymo specialusis planas.		
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154; Skuodo rajono teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2009 m. lapkričio 26 d. sprendimu Nr. T9-217.		
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais LR Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimas Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ (Žin., 2003, Nr. 89-4029); LR Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 789 „Dėl Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 73-3725); LR Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimas Nr. 80-4149 „Dėl Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. 80-4149); Skuodo rajono strateginis plėtros planas iki 2013 m., patvirtintas Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2008 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T9-215.		
6.	Status quo situacija Šiuo metu Lietuva pasigamina tik apie 40 procentų elektros energijos, kita reikalinga energijos dalis yra importuojama iš kaimyninių valstybių. Taip didelės valstybės lėšos skiriamos užsienio valstybėms, o tuo tarpu Lietuvos ekonomika skursta. Taip pat neišsavinamos Europos sąjungos lėšos skirtos alternatyviai energijai plėtoti. Gresia išsipareigojimų nevykdymas ES, iš atsinaujinančių išteklių iki 2020 metų pasigaminti 23 procentus energijos.		
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius Nustatyti teritorijas, kurioje būtų galima įrengti saulės ir vėjo jėgainių parkus, atsižvelgiant į poveikį kraštovaizdžiui, aplinkai ir žmonių sveikatai, sukurti alternatyvius ir švairius elektros energijos tiekimo šaltinius, įjungiant į bendrą elektros energijos tiekimo sistemą.		
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas Atsinaujinančių išteklių plėtra, tai tik viena iš priemonių kuriant bendrąją ES energetikos politiką. Iki 2020 metų Lietuva išsipareigojusi pasigaminti iš atsinaujinančių energijos išteklių ne mažiau 23 procentus energijos. Atsinaujinančių išteklių plėtra siejama su Lietuvos darnios plėtros politika, kurios siekis neviršyti ES leistinių normatyvų, laikytis tarptautinių konvencijų, ribojančių aplinkos teršimą ir indelį į globalinę klimato kaitą reikalavimų.		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
9.	Sprendinio poveikis:		

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

teritorijos vystymo darnai	Teigiamas ilgalaikis su energetikos sritimi susijusiai veiklai	-
ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis poveikis. Sumažės importuojamos elektros kiekis, energija pirks ir parduos valstybės viduje. Pritrauks užsienio šalių investitorių. Numatytos teritorijos bus skirtos ne tik žemės ūkio veiklai.	-
socialinei aplinkai	Teigiamas trumpalaikis poveikis socialinei aplinkai dėl laikinai atsirandančių papildomų darbo vietų naujų energetikos objektų statybos metu. Papildomos lėšos sklypų savininkams per kurių žemes bus tiesiamos elektros kabelių linijos. Teigiamas ilgalaikis poveikis bus juntamas vietiniams gyventojams gaunant pajamas už žemės nuomą ar pagamintą elektros energiją. Visiems šalies gyventojams, nes mažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimus, gerės visuomenės sveikata.	Neigiamas trumpalaikis poveikis bus juntamas Skuodo rajono savivaldybės gyventojams kurių aplinkoje bus statomos jėgainės. Bus baiminamasi dėl triukšmo, šešėliavimo ir elektromagnetinės spinduliuotės poveikio žmonių sveikatai.
gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis poveikis kultūrinio kraštovaizdžio tipui.	Neigiamas trumpalaikis. Vykdamas statybos darbus galimas neigiamas poveikis gamtai ir kraštovaizdžiui, dėl sunkiasvorės technikos, triukšmo.
kultūros paveldui	-	-
rekreacijai ir turizmui	-	-